

ESAS NO : 2025/1348

YÜRÜTMENİN DURDURULMASINI**İSTEYEN (DAVACI) :****VEKİLİ :** AV. DİLEK ATAK -UETS[]**KARŞI TARAF (DAVALI) :** VALİLİĞİ**VEKİLİ :** AV. -UETS[]

İSTEMİN ÖZETİ : Davacı tarafından; Ankara ili ilçesinde öğretmen olarak görev yapmakta iken norm kadro fazlası olduğu gerekçesiyle 03.09.2025 tarih ve sayılı Valilik onayıyla Ankara ili ilçesine atanmasına ilişkin işlemin; eşinin şube müdürlüğünde polis olması nedeniyle zorunlu atamaya tabi olduğu ve ortak ikametgahlarının ilçesinde bulunduğu, küçük çocuğunun bulunduğu, resen ve aile birliği mazereti dikkate alınmadan 130 km uzaktaki ilçesine atandığı, hukuka ve mevzuata aykırı olduğu ileri sürülerek iptali ile yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Norm kadro fazlası öğretmenlerin il içerisinde daha makul dağıtılmasını sağlamak amacıyla illerin coğrafi ve ulaşım imkânları dikkate alınarak ilçe gruplarının oluşturulması ve norm kadro fazlası v ya ihtiyaç fazlası öğretmenlerin resen atamaya tabi tutulmalarının hüküm altına alındığı, ihtiyaç veya norm kadro fazlası durumda bulunan kadrolu öğretmenlerden tercihte bulunmayan veya tercihte bulunduğu halde hizmet puan üstünlüğüne göre ataması gerçekleşmeyen öğretmenlerin re'sen atama işlemlerinin hizmet puanına göre kadrolarının bulunduğu ilçe grupları içinde Valilik onayı ile yapıldığı, işlemin mevzuata uygun olduğu ileri sürülerek yürütmenin durdurulması isteminin ve davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 11. İdare Mahkemesince, yürütmenin durdurulması istemi hakkında işin gereği görüldü;

Dava, davacı tarafından; Ankara ili ilçesinde öğretmen olarak görev yapmaktayken norm kadro fazlası olduğu gerekçesiyle 03.09.2025 tarihli ve sayılı Valilik onayıyla Ankara ili ilçesine atanmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır. istemiyle açılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 41. maddesinde, "*Aile, Türk toplumunun temelidir. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.*" hükmü yer almakta olup, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 06.05.2013 tarih ve E:2009/736, K:2013/1757 sayılı kararında yasa koyucunun söz konusu hükümle, aileyi parçalanmaktan kurtarmak, bireylerini bir arada tutmak suretiyle ailenin huzur ve mutluluğunu devam ettirmek ve bu yolla kamu görevlilerinin ailevi kaygılardan uzak bir biçimde kamu hizmetlerini verimli, etkin ve sağlıklı bir biçimde yürütmeleri için gerekli ortamı sağlamak amacını güttüğünde kuşkuya yer olmadığını belirtmiştir.

Aynı zamanda, hukuk devleti; hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm işlem ve eylemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerektirir. Hukukî güvenlik ilkesi gereğince

11. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1348

devletin, vatandaşların mevcut kanunlara olan güvenine saygılı davranması, bu güvenlerini boşa çıkaracak uygulamalardan kaçınması gerekir. Bu durum hukuk devleti ilkesinin bir gereği olduğu kadar, Anayasa'nın 5. maddesiyle devlete yüklenen, vatandaşların refah, huzur ve mutluluk içinde yaşamalarını sağlama, maddi ve manevi varlıklarını geliştirmek için gerekli ortamı hazırlama ödevinin de bir sonucudur. Bu yönüyle, hukuk devletinin önemli bir unsuru olarak hukukî güvenlik ilkesi, yalnızca hukuk düzeninin değil, aynı zamanda belirli sınırlar içinde, bütün devlet faaliyetlerinin, belirli oranda önceden öngörülebilir olması anlamını taşır. Hukuk devletinde, idareden beklenen, açık, güvenilir ve öngörülebilir olma yükümlülüğüne uygun davranmasıdır. (Danıştay Onüçüncü Dairesi, K.Tarihi; 18/02/2020, E:2016/2646, K:2020/540)

Ülkemiz tarafından 1948 yılında kabul edilerek iç hukukumuzun bir parçası haline gelen İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 16/3.maddesinde: "*Aile, cemiyetin tabii ve temel unsurudur; cemiyet ve Devlet tarafından korunmak hakkını haizdir.*" hükmüne yer verilmiştir.

Aynı zamanda, hukuk devleti; hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm işlem ve eylemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerektirir. Hukukî güvenlik ilkesi gereğince devletin, vatandaşların mevcut kanunlara olan güvenine saygılı davranması, bu güvenlerini boşa çıkaracak uygulamalardan kaçınması gerekir. Bu durum hukuk devleti ilkesinin bir gereği olduğu kadar, Anayasa'nın 5. maddesiyle devlete yüklenen, vatandaşların refah, huzur ve mutluluk içinde yaşamalarını sağlama, maddi ve manevi varlıklarını geliştirmek için gerekli ortamı hazırlama ödevinin de bir sonucudur. Bu yönüyle, hukuk devletinin önemli bir unsuru olarak hukukî güvenlik ilkesi, yalnızca hukuk düzeninin değil, aynı zamanda belirli sınırlar içinde, bütün devlet faaliyetlerinin, belirli oranda önceden öngörülebilir olması anlamını taşır. Hukuk devletinde, idareden beklenen, açık, güvenilir ve öngörülebilir olma yükümlülüğüne uygun davranmasıdır. (Danıştay Onüçüncü Dairesi, K.Tarihi; 18/02/2020, E:2016/2646, K:2020/540)

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 72. maddesinin 2. fıkrasında; "*Yeniden veya yer değiştirme suretiyle yapılacak atamalarda; aile birimini muhafaza etmek bakımından kurumlar arasında gerekli koordinasyon sağlanarak memur olan diğer eşin de isteği halinde ataması, atamaya tabi tutulan memurun atandığı yere 74 ve 76 ncı maddelerde belirtilen esaslar çerçevesinde yapılır.*" hükmüne yer verilmiştir.

17.04.2015 tarih ve 29329 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nin "İhtiyaç ve norm kadro fazlası öğretmenlerin yer değiştirmeleri" başlıklı 53. maddesinde; "(1) Eğitim kurumunun ya da bölümün/eğitim kurumunda uygulanmakta olan mesleki ve teknik eğitim alanının kapanması, program değişikliği, Bakanlığın öğretmenliğe atanacakların tespitine ilişkin kararıyla ders/alan kaldırılması ya da norm kadro esasları gereğince yapılacak düzenlemeler sonucu öğretmen fazlalığı oluşması hâlinde; eğitim kurumunun ya da bölümün kapatılması veya program değişikliği sonucunda bu eğitim kurumlarında görevli öğretmenler, yeni eğitim kurumu açılarak öğrencilerin taşınması hâlinde bu eğitim kurumlarına, öğrenci azlığı nedeniyle kapatılan eğitim kurumlarında ya da bölümlerde görevli olanlar ise açık norm kadro bulunması hâlinde öncelikle öğrencilerin taşındığı eğitim kurumları olmak üzere il içinde alanlarında ihtiyaç duyulan eğitim kurumlarına mazeretleri ve tercihleri de dikkate alınmak suretiyle atanır. (2) Bu şekilde yapılan atamalarla fazlalığın giderilememesi hâlinde bu durumdaki öğretmenler tercihleri de dikkate alınmak suretiyle öncelikle il içinde alanlarında ihtiyaç duyulan eğitim kurumlarına atanır. İl içinde alanlarında ihtiyaç bulunmayanların atamaları, bulundukları ilde çalışılması gereken süre şartı aranmaksızın tercihleri doğrultusunda yer değiştirme döneminde il dışına yapılabilir; bunlardan zorunlu çalışma

11. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1348

yükümlülüğü bulunanlar, alanlarında ihtiyaç bulunan zorunlu çalışma yükümlülüğü öngörülen hizmet alanlarına atanır. (3) Öğretmenlerden; herhangi bir nedenle istihdam alanı daralanlar ile görevli oldukları eğitim kurumlarında alanlarında norm kadro sayısı azalanlar, hizmet puanı üstünlüğüne göre yapılacak değerlendirme sonucunda hizmet puanı en az olandan başlamak üzere norm kadro fazlası olarak belirlenir. Hizmet puanının eşitliği hâlinde sırasıyla; öğretmenlikteki hizmet süresi daha az olan, öğretmenliğe daha sonra başlayan norm kadro fazlası olarak belirlenir. Hizmet puanlarının hesabında yer değiştirme başvurularının son günü esas alınır. Norm kadro fazlası olarak belirlenen öğretmenler; öncelikle görevli oldukları yerleşim yerindeki ya da ilçedeki eğitim kurumları olmak üzere il içinde alanlarında norm kadro açığı bulunan eğitim kurumlarına tercihleri de dikkate alınarak hizmet puanı üstünlüğüne göre atanır. (4) Genel hayatı etkileyen deprem, sel, yangın ve benzeri doğal afetler nedeniyle olağanüstü durumların olduğu yerlerdeki eğitim kurumlarının öğretmen ihtiyacı, öncelikle bu madde kapsamında bulunan ihtiyaç fazlası öğretmenlerle karşılanır. (5) Bu madde kapsamında il içinde yapılan atamalarla fazlalığın giderilememesi durumunda fazlalık, il içinde zamana bağlı olmaksızın yapılacak yer değiştirmelerle giderilir. Bu şekilde yapılacak yer değiştirmeler, duyurusu yapılan eğitim kurumlarına öğretmenlerin tercihleri de dikkate alınarak hizmet puanı üstünlüğüne göre yapılır. Fazla konumdaki öğretmenlerden herhangi bir kuruma atanmak üzere başvuruda bulunmayanlar ile tercihlerine atanamayanların görev yerleri, il içinde valiliklerce resen belirlenir. Ancak ilgili mevzuatına göre alınan sağlık kurulu raporunda en az yüzde kırk oranında engelli olduğu belirtilen öğretmenler ile ağır engelli raporlu eşi veya bakmakla yükümlü olduğu birinci derece kan hısımları bulunan öğretmenlerden norm kadro fazlası konumunda bulunanlar, engellilik durumlarının devamı süresince resen görev yeri belirlemeden istisnadır. (6) Dönüştürülen eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler, dönüşen eğitim kurumuna öğretmen olarak atanma şartlarını taşıması ve alanlarında norm kadro bulunması hâlinde hizmet puanı üstünlüğüne göre öncelikle bu eğitim kurumlarına atanır." düzenlemesi bulunmaktadır.

Anılan Yönetmeliğinin 49. maddesinde; "Öğretmenlerin, aile birliği, sağlık, can güvenliği mazeretlerine veya engellilik durumuna bağlı yer değiştirmeleri hakkında, Devlet Memurları Kanunu ile Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanır." hükmüne yer verilmiş olup, Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmeliğin "Aile Birliği Mazeretine Bağlı Yer Değişikliği" başlıklı 14. maddesinde; "Aile birliği mazeretine dayanarak yer değişikliği memurun; a) Kamu personeli olan eşinin, kurum içi yer değiştirme suretiyle atanma imkânının olmaması veya mevzuatı uyarınca eşin zorunlu yer değiştirmeye tabi tutulan bir görevde bulunması durumunda bu kapsamdaki eşin bulunduğu yere, b) Eşlerin her ikisinin de aynı kurumda çalışıyor olması halinde, kurumun daha fazla hizmet ihtiyacı duyduğu yere, c) Eşlerin farklı kurumda çalışıyor olması halinde kurumlar arasında gerekli koordinasyon sağlanmak suretiyle her iki kurumun da öncelikli hizmet ihtiyacının bulunduğu yere, d) Kamu personeli olmayan eşinin, talep edilen yerde başvuru tarihi itibarıyla son iki yıl içinde 360 gün sosyal güvenlik primi ödemek suretiyle kendi adına veya bir hizmet akdi ile işverene bağlı olarak çalışmış ve halen çalışıyor olması halinde bu durumda olan eşin bulunduğu yere, e) Milletvekili, belediye başkanı, muhtar veya noter olan eşlerinin bulunduğu yere, atanması suretiyle yapılabilir. Aile birliği mazeretine dayanarak yer değiştirme isteğinde bulunan memur, eşinin kamu kurum ve kuruluşlarında kamu personeli olarak çalıştığına veya atanmayı talep ettiği yerde eşinin başvuru tarihi itibarıyla son iki yıl içinde 360 gün sosyal güvenlik primi ödemek suretiyle kendi adına veya bir hizmet akdi ile işverene bağlı olarak halen çalıştığına ya da birinci fıkranın (e) bendinde sayılan görevlerde bulunduğuna ilişkin belgeyi kurumuna ibraz etmekle yükümlüdür. Ayrıca yer değiştirme başvurusuna, evlilik durumunu kanıtlayan belgenin de

T.C.

ANKARA

11. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1348

eklenmesi gerekir. Genel sağlık bakımından önemi haiz sağlık personeli hakkında özel yönetmelikte düzenleme yapılması kaydıyla birinci fıkranın (d) bendine ilişkin farklı usul ve esaslar belirlenebilir." şeklinde düzenlenmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, Davacı tarafından; Ankara ili ilçesinde öğretmen olarak görev yapmaktayken norm kadro fazlası olduğu gerekçesiyle 03.09.2025 tarihli ve sayılı Valilik onayıyla Ankara ili ilçesine atanmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, davacının eşinin ilçesinde bulunan Ankara İl Emniyet Müdürlüğü Şube Müdürlüğünde polis memuru olarak görev yaptığı ve davacının da aile birliği mazeretinden atandığı Ankara ili ilçesinde öğretmeni olarak görev yapmaktayken norm kadro fazlası olduğu gerekçesiyle yaklaşık 100 km mesafedeki Ankara ili ilçesi ortaokuluna re'sen atandığı görülmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre; toplumun temeli olan ailenin korunması, huzur ve refahı için gerekli tedbirlerin alınmasının tüm kurumlar için Anayasal bir yükümlülük olduğu ve Anayasa'da bu yükümlülüğü yerine getirmede herhangi bir istisnaya yer verilmediği, 657 sayılı Kanun'un 72. maddesi kapsamında kurumların yeniden veya yer değiştirme suretiyle yapacakları atamalarda aile birimini muhafaza etmek bakımından gerekli tedbirleri alacağı açıktır.

Bununla birlikte; öğretmenlerin, **aile birliği**, sağlık, can güvenliği mazeretlerine veya engellilik durumuna bağlı yer değiştirmeleri hakkında, Devlet Memurları Kanunu ile Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanacağı düzenlenmiş, anılan genel düzenleyici mahiyetindeki Yönetmeliğin 14. maddesinde aile birliği mazeretine bağlı yer değişikliği için özel düzenlemeler yer almıştır.

Uyuşmazlıkta; davacı norm kadro fazlası olduğu gerekçesiyle 03.09.2025 tarih ve sayılı Valilik onayıyla Ankara ili ilçesine atanmış ise de, Anayasa'nın 41. maddesi ve 17.04.2015 tarihli Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinin atıfta bulunduğu, Devlet Memurları Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmeliğin 14/1-d maddesi ile 2. fıkrası uyarınca aile bütünlüğü gözetilerek davacının aile birliğinin korunabileceği mutad ulaşım araçları ile gidip gelebileceği, şehir merkezinde uygun bulunan bir okula ataması yapılarak aile bütünlüğünün korunmasının sağlanabileceği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; dosyadaki bilgi ve belgelerle, yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, toplumun temeli olan ailenin korunmasının, huzur ve refahı için gerekli tedbirlerin alınmasının tüm kurumların Anayasal yükümlülüğü olduğu, Anayasa'da bu yükümlülüğü yerine getirmede her hangi bir istisnaya yer verilmediği, mazeret atamaları kapsamında yer alan aile birliği mazeretinin re'sen yapılan atamalarda da dikkate alınması gerektiği, ayrıca kurumların, yeniden veya yer değiştirme suretiyle yapacakları atamalarda aile birimini muhafaza etmek bakımından gerekli tedbirleri alacağı açıkça belirtildiğinden, Anayasamızda güvence altına alınan aile birliği gözetilmeden tesis edilen dava konusu işlemin hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin ikinci fıkrasında; *"Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler. Uygulanmakla etkisi tükenecek olan idari işlemlerin yürütülmesi, savunma alındıktan sonra yeniden karar verilmek üzere, idarenin*

11. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1348

savunması alınmaksızın da durdurulabilir." kuralına yer verilmiştir.

Öte yandan; dava konusu işlemin çalışma hakkı ve aile birliğinin sağlanması hakkını ilgilendirmesi sebebiyle, uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararlar doğabileceği kanaatine varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; hukuka aykırılığı açık olan dava konusu işlemin, uygulanması halinde telafisi güç zararlar doğabileceğinden 2577 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca teminat alınmaksızın **YÜRÜTÜLMESİNİN DURDURULMASINA**, bu kararın tebliğini izleyen günden itibaren **7 (yedi) gün** içerisinde **Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz yolu** açık olmak üzere 24/11/2025 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye